

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/77/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208753
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214208753.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Jozefa Mačēja a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci žalobkyne: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, zastúpenej splnomocnenkyňou: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovanému: D. C., nar. XX. U. XXXX, E. F. XX, o zaplatenie 878,04 eur a príslušenstvo, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 13. augusta 2014 č. k. 14C/160/2014-29 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd zamietol žalobu v dôsledku zmeny právnej úpravy (novelizácie zákona č. 250/2007 Z. z.) účinnej od 1. mája 2014, v zmysle ktorej orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdu) je povinný prihliadnuť na premlčanie aj vtedy, ak sa spotrebiteľ, t. j. v prejednávanej veci žalovaný, premlčania nedovolá. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3 - ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 O.z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení). V tejto súvislosti dal do pozornosti ust. § 52 ods. 2 O.z. podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Ustanovenie § 101 O.z. je preto potrebné považovať za „všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ“. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Pri skúmaní otázky premlčania preto aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre žalovaného ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a žalovaným je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý môže byť prítomný tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 O.z., podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútného obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchýliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa ako žalovaného na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní

použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy. Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila rozhodovacia prax súdov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.1.2011, sp. zn. 5 MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011, sp. zn. 17 Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.6.2013, sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.6.2013, sp. zn. I ÚS 402/2013). Pre posúdenie, či ust. § 5b zákona č. 250/2007 z. z., účinné od 1.5.2014, je možné aplikovať aj na konania začaté na súde pred jeho účinnosťou, je rozhodujúce, či konkrétne ustanovenie má (aj) procesný charakter. Hoci samotné premlčanie má nepochybne hmotnoprávny charakter, procesná povaha citovaného ustanovenia § 5b vyplýva z jeho samotného znenia. Na jeho základe sa súdu (ktorý je možné považovať za orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv) ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, aj keď sa ho spotrebiteľ nedovolá, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru ustanovenia. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa právneho stavu, účinného v čase rozhodovania súdu. Preto, ak v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b citovaného zákona, súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t. j. pred účinnosťou zákona. Z predloženej platobnej histórie (č.l. 6-7) vyplýva, že prvá debetná operácia sa na účte uskutočnila dňa 24.2.2009 a posledná dňa 3.8.2009. Žalovaný poslednú úhradu vykonal dňa 22.12.2009. Prvostupňový súd mal za to, že 3-ročná premlčacia doba začala plynúť najneskôr dňa 23.12.2009, t.j. deň po poslednej úhrade a uplynula dňa 23.12.2012, pričom žalobca návrh na súd podal až dňa 29.4.2014, teda po uplynutí premlčacej doby a 3-ročná premlčacia doba, na ktorú je súd povinný prihliadnuť ex offo, tak uplynula ešte pred podaním návrhu na začatie konania, preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu a navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 O.s.p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) ho zmenil tak, že mu vyhovie, respektíve v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 a 3 O.s.p. ho zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania v prvostupňovom i odvolacom konaní, pričom trovy odvolacieho konania pozostávajú z jedného právneho úkonu právnej služby vo výške 61,74 eur s DPH a režijného paušálu právnej služba vo výške 9,65 eur s DPH spolu 71,39 eur s DPH (podanie odvolania). Zamietnutie žalobného návrhu z dôvodu premlčania s poukazom na § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. považuje za nesprávne, keďže v danom prípade súd postupoval v zmysle zákonného ustanovenia, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 1. mája 2014. Odvolateľka odkázala na znenie čl. 1 ods. 1 Ústavy SR ako aj na Nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 16/95 a PL. ÚS 36/95, ďalej na čl. 125 ods. 1 písm. a), čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, Nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 348/02, keď zastáva názor, že aplikáciou ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa dochádza k značnému narušeniu princípov právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 a čl. 1 ods. 2 Ústavy SR, k porušeniu zákazu diskriminácie podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 3 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu ochrany pred svojvoľným zásahom štátnej moci zakotvenej v čl. 13 ods. 4 Ústavy SR, k narušeniu práva na majetok a ochranu vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva na prístup k nezávislému a nestrannému súdu podľa čl. 46 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a k porušeniu zásady rovnosti účastníkov súdneho konania garantovanej čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd. Právna úprava platná v Slovenskej republike do 30. apríla 2014 umožňovala spotrebiteľom brániť sa proti pohľadávke uplatnenej po uplynutí premlčacej doby vznesením námietky premlčania. Aplikáciou ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu. Priamym aplikovaním § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa súd porušil zásadu stanovenú v čl. 152 ods. 4 Ústavy SR, podľa ktorej výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s Ústavou SR. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s poukazom na to, že v konaní si uplatnila svoj nárok žalobným návrhom zo dňa 29. apríla 2014, pričom ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nadobudlo účinnosť až 1. mája 2014, nemôže súhlasiť s rozhodnutím súdu a právnym posúdením veci.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O.s.p. v medziach odvolania celú vec, pretože od výslovne napadnutého rozhodnutia vo veci samej (napadnutého ako celok) bol závislým i výrok rozsudku o trovách konania a to podľa § 214 ods. 1 a contrario a ods. 2 O.s.p. bez pojednávania (pretože tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal vec na pojednávaní a nebol tu ani verejný záujem vyžadujúci nariadenie pojednávania) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a je dôvodné ho v celom rozsahu potvrdiť (§ 219 ods.1 a 2 O.s.p.).

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody, s prihliadnutím na odôvodnenie preskúvaného rozsudku bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené podmienky pre nepriznanie žalobou uplatneného nároku z dôvodu jeho premlčania.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku a vec i správne právne posúdil až na disproporciu v začatí plynutia premlčacej doby, čo však neznamenalo vecnú nesprávnosť rozhodnutia. Nebol dôvod nestotožniť sa s argumentáciou súdu prvého stupňa uvedenou v odôvodnení napadnutého rozsudku a podporujúcou zvolený spôsob rozhodnutia, teda najmä záver o tom, že nárok je premlčaný, preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.), pričom na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa (§ 219 ods. 2 O.s.p.):

Podľa § 5b zák. č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom od 1. mája 2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď inak by bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Predovšetkým bolo potrebné vyriešenie si otázky nastolenej odvolateľkou, či ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov zavedené novelou, je možné podľa žalobkyne retroaktívne aplikovať i na právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, teda pred dňom 1. májom 2014, pričom dospel k rovnakému záveru ako súd prvostupňový, že áno, pretože zodpovedanie tejto otázky súvisí s časovou pôsobnosťou právnych noriem. Rozdiel medzi časovou pôsobnosťou hmotnoprávných a procesných noriem pritom nie je zásadný, pravidlom je, že právna norma reguluje spoločenské vzťahy dopredu a nie späť. V danom prípade ust. § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa normuje procesnú činnosť orgánu rozhodujúceho o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy (teda aj súdu), má teda charakter procesnoprávny a to bez ohľadu na to, že je obsiahnuté v hmotnoprávnom predpise. Keďže zároveň táto norma neobsahuje žiadne intertemporálne ustanovenia o časovej pôsobnosti novely, ktorá ho zaviedla, musí platiť pravidlo okamžitej aplikability tohto ustanovenia. Ak teda platí, že právna norma § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa má procesný charakter a zákonodarca nestanovil osobitný právny režim intertemporality, má súd prihliadať na premlčanie ex officio vo všetkých aj pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia začatých konaniach podliehajúcich pod hypotézu tejto právnej normy. Vzhľadom na to prvostupňový súd, ktorý vo veci preskúvaným rozsudkom rozhodol po účinnosti novelizovaného znenia § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. mája 2014) správne ex offio citované ustanovenie zohľadnil a v konaní aplikoval.

S poukazom na uvádzané potom, pokiaľ súd prvého stupňa návrh žalobkyne v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne a preto odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania potvrdil.

V odvolacom konaní mal úspech žalovaný, preto mu v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže tento si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.